

Σχέση χωροταξικής πολιτικής με γενικότερη πολιτική. Μπορεί η χωροταξία να απομονωθεί από τις σχέσεις παραγωγής;

Σκοπός της παρουσίασης είναι να αναδείξει την άρρηκτη σχέση ανάμεσα στις χωροταξικές ρυθμίσεις και τελικά στην ίδια τη χωροταξική επιστήμη και τις σχέσεις παραγωγής που κυριαρχούν. Οι διάφορες χωροταξικές ρυθμίσεις δεν είναι αυθαίρετες τεχνοκρατικές επιλογές. Ο χωροταξικός σχεδιασμός είναι πολιτικός, αντανάκλα τις κυρίαρχες σχέσεις παραγωγής, επομένως τις ανάγκες της καπιταλιστικής ή της σοσιαλιστικής ανάπτυξης.

Στις σημερινές συνθήκες, οι διάφορες «χωρικές» ρυθμίσεις είναι η αποτύπωση της πολιτικής του κεφαλαίου, της διασφάλισης της ανταγωνιστικότητας των μονοπωλιακών ομίλων. Ειδικότερα σε συνθήκες όξυνσης του διεθνούς ανταγωνισμού, η επίθεση σε μισθούς και ασφαλιστικά δικαιώματα στοχεύει στη φθηνότερη εργατική δύναμη. Οι αλλαγές στη «χωρική πολιτική», που προωθούνται, στοχεύουν επίσης στην ενίσχυση της κερδοφορίας για τους ομίλους, μέσα από τη διασφάλιση νέων επενδυτικών πεδίων, την άρση των περιορισμών στη χρήση γης προς όφελος του μεγάλου κεφαλαίου, την επιτάχυνση της συγκέντρωσης γης και τεχνικών έργων, την προώθηση των ιδιωτικοποιήσεων και του γενικότερου αστικού σχεδίου για την καπιταλιστική ανάπτυξη της επόμενης ημέρας, σε επίπεδο κλαδικών και εδαφικών προτεραιοτήτων.

Η κατανόηση αυτής της θεμελιακής θέσης ότι «ο (χωροταξικός) σχεδιασμός αποτελεί τη χωρική έκφραση των προγραμμάτων οικονομικής και κοινωνικής ανάπτυξης», που άλλωστε καθομολογείται ακόμα και από κυβερνητικά κείμενα, βοηθά και για την κατανόηση της στόχευσης του ορυμαγδού των σχετικών κυβερνητικών νομοθετημάτων για τη χωροταξία το τελευταίο διάστημα.

Γι' αυτό το λόγο, χωρίς να κατανοηθεί η οικονομική στόχευση της άρχουσας τάξης, είναι αδύνατο να γίνουν κατανοητές οι χωροταξικές παρεμβάσεις αυτές, και κυρίως είναι αδύνατο να αρθρωθούν πειστικές, ριζοσπαστικές απαντήσεις στην κυρίαρχη χωροταξία.

Τελικά, είναι αδύνατο να χαράξει κανείς μια ριζοσπαστική χωροταξία προς όφελος του λαού, σε συνθήκες κατά τις οποίες το κέρδος κυριαρχεί ως κοινωνική σχέση και οι μεγάλες επιχειρήσεις κυριαρχούν στην κοινωνική παραγωγή.

ΑΡΕΤΗ ΚΑΡΑΜΠΟΥΚΑΛΟΥ Μηχανικός Χωροταξίας, Πολεοδομίας και Περιφερειακής Ανάπτυξης, MSc Χωροταξία-Πολεοδομία.